

Tematické okruhy k príprave na štátne skúšky

Predmet: Bakalárska práca s obhajobou
Študijný odbor: učiteľstvo akademických/umeleckých a výchovných predmetov
Stupeň: bakalársky

V súlade s opisom študijného odboru absolvent/absolventka bakalárskeho štúdia preukáže pri **kolokviálnej obhajobe ZP**, osobitne v časti pedagogicko-psychologickej a sociálno-vednej (tzv. spoločný základ): (1) teoretické vedomosti a (2) praktické schopnosti prezentáciou možnosti **didaktickej transformácie témy ZP do edukačného procesu vo vybranej cieľovej skupine žiactva** na konkrétnom príklade modelovania didaktických premenných vo všeobecných psycho-didaktických súvislostiach (v súlade s obsahom absolvovaných pedagogicko-psychologických disciplín počas bakalárskeho štúdia).

Ako **pomôcku pre prípravu** na obhajobu odporúčame hľadať odpovede na otázky: (vždy v kontexte témy ZP):

1) aké je moje chápanie výučby (filozofické východiská, edukačné koncepcie)?, aký/aká učiteľ/ka chcem byť?, (2) v akých podmienkach bude prebiehať výučba?, (3) kto sú a akí sú moji žiaci a žiačky?, čo by som mal/a o nich vedieť, aby vyučovanie bolo efektívne a aby som dosiahol/la čo najvyššiu integritu vyučovania?, čo ich motivuje? (4) ako vyberať obsah – čo z témy ZP bude predstavovať vhodný obsah?, (5) ako formulovať edukačné ciele (a konkrétne učebné úlohy) vo vzťahu k zvolenému obsahu zo ZP?, čo a prečo by sa mali žiaci naučiť, vedieť, preukázať?, (6) aká organizačná forma bude vhodná?, aké stratégie a metódy budú vhodné na sprostredkovanie zvoleného obsahu a dosiahnutie cieľov (ako dosiahnuť čo najvyššiu integritu vyučovania)?, ako ich vyberať a kombinovať?, (7) aké prostriedky podporia efektívnosť výučby?, (8) ako budem moje vyučovanie a učenie (sa) žiakov a žiačok organizovať, viesť, kontrolovať a hodnotiť?, ako využijem poznatky o štruktúre vyučovacej jednotky – typ, etapy?, (8) aké didaktické zásady a ako budem dodržiavať?, (9) ako budem ovplyvňovať klímu triedy a akú úlohu v tomto procese zohráva disciplína?, (10) ako moje vyučovanie (a zvolený obsah) podporuje všeobecné ciele edukácie (hodnoty, kľúčové kompetencie a funkčnú gramotnosť)?, čo a ako budem hodnotiť?, ako podporím sebahodnotenie žiakov?, aké (seba) reflexívne otázky by som si mal/a na záver položiť a prečo?

Tematické okruhy

Uvedené tematické okruhy predstavujú rámcový integrovaný obsah pedagogicko-psychologických disciplín, ktoré študenti a študentky absolvovali počas bakalárskeho štúdia. Na štátnej skúške (v kontexte témy ZP) by mali preukázať schopnosť používať ich v širších psycho-didaktických súvislostiach, predstavujúcich základ pre odborové didaktiky v pokračujúcom magisterskom štúdiu.

- (1) **Všeobecné východiská edukácie:** filozofický, pedagogicko-psychologický a sociálny kontext: ciele, zmysel a hodnoty edukácie (edukačné teórie)
- (2) **Osobnosť učiteľa/učiteľky:** funkcie, profesijné štandardy a kompetencie, učiteľovo chápanie výučby, osobnostné charakteristiky
- (3) **Podmienky, prostriedky edukácie a organizačné formy**
- (4) **Osobnosť žiaka/žiačky základnej a strednej školy: základné charakteristiky; trieda ako sociálna skupina a jej špecifiká;**

- Psychické funkcie (všeobecná psychológia)
- Vývinové charakteristiky (vývinová psychológia)
- Socio-edukačný kontext (sociálna a edukačná psychológia)
- Špecifické charakteristiky (školská psychológia; školská integrácia žiactva so ŠVVP; z MRK a SZP; výchovné ťažkosti v edukácii, sociálno-patologické javy)

Ako sa žiaci a žiačky učia: neurodidaktické a psychodidaktické východiská edukácie

- Chápanie výučby, autoregulácia učenia, metakognícia
- Kognitívny a učebný štýl (učebné štýly), učebné stratégie
- Mozgovo-kompatibilné učenie (sa) a vyučovanie
- Motivácia a motivovanie k učeniu (sa)

(5) Obsah edukácie

- Základné školské dokumenty a ich vzťah (ŠVP a ŠkVP);
- Pedagogická dokumentácia
- Kurikulum a vzdelávacie štandardy; prierezové témy
- Obsah ako prostriedok rozvíjania osobnosti
- Výber obsahu a jeho didaktická analýza

(6) Ciele edukácie

- Od všeobecných cieľov (školský zákon) ku špecifickým cieľom (taxonómie pre rozvoj osobnosti v troch oblastiach: kognitívnej, socio-afektívnej a psychomotorickej; operacionalizácia cieľov);
- Model kľúčových kompetencií a funkčnej gramotnosti
- Požiadavky a postup formulácie špecifických cieľov

(7) Stratégie a metódy edukácie:

- Tradičné a aktivizujúce prístupy; moderné koncepcie edukácie
- Druhy a podmienky učenia

(8) Manažment triedy: etapy vyučovania; organizácia a vedenie vyučovania a učenia sa; plánovanie, realizácia, riadenie, disciplína, skúšanie, kontrola a hodnotenie a sebahodnotenie; reflexia a sebareflexia.

Odporúčaná literatúra

Odporúčané zdroje počas štúdia pedagogicko-psychologických disciplín

Spracovali:

Prof. PhDr. Soňa Kariková, PhD. – garantka ŠP

Doc. PaedDr. Lenka Rovňanová, PhD. – prodekan pre pedag. činnosť PF UMB

Banská Bystrica 28.3.2018